

Допущено до захисту
Завідувач кафедри
д-р. екон. наук, проф., Лоханова Н.О.
« » 20 р.

«Облік та контроль розрахунків з оплати праці: теоретично-практичні аспекти та напрями вдосконалення
(на прикладі підприємства «ОДЕСМІСЬКЕЛЕКТРОТРАНС»))»

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Одеса 2018

ЗМІСТ

ВСТУП.....	
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ	5
1.1. Економічна сутність оплати праці, визначення, в світлі бухгалтерських стандартів5	
1.2. Системи, форми і види оплати праці.....	12
1.3. Державне регулювання заробітної плати: міжнародний досвід	20
РОЗДІЛ 2. ДІЮЧА ПРАКТИКА ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ ПІДПРИЄМСТВА «ОДЕСМІСЬКЕЛЕКТРОТРАНС».....	27
2.1. Організаційно-економічна характеристика підприємства	27
2.2. Особливості нарахування оплати праці та документальне оформлення ...	35
2.3. Проблемні питання діючої системи обліку на досліджуваному підприємстві.....	59
РОЗДІЛ 3. АНАЛІЗ І КОНТРОЛЬ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ	
3.1. Внутрішній контроль: теоретичні положення та практика: типові помилки	63
3.2. Аналіз складу, структури та динаміки фонду оплати праці.....	68
3.3. Шляхи удосконалення обліку та контролю	82
ВИСНОВКИ	
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	
ДОДАТКИ.....	

ВСТУП

Передумовою ефективного розвитку будь-якого підприємства, незалежно від форми власності, є матеріальна зацікавленість у результатах своєї праці робітників. Праця є необхідною складовою частиною процесу виробництва, споживання та розподілу створеного продукту, а її оплата є основним джерелом доходів працівників підприємств, фірм та організацій й основним стимулюючим фактором для них. В умовах ринкової економіки відбулися істотні зміни в організації та значенні оплати праці, яка тепер залежить вже не тільки від результатів праці окремих працівників, а й від ефективної діяльності окремих виробничих підрозділів та й підприємства загалом.

Питання нарахування заробітної плати, а також податкового, бухгалтерського обліку оплати праці займають особливе місце в роботі бухгалтерії кожного підприємства. Якісний облік розрахунків за виплатами працівникам та методичні засади його удосконалення має важливе значення для визначення показників продуктивності праці та шляхів її підвищення.

Заробітна плата – один з найважливіших засобів підвищення зацікавленості працюючих у результатах своєї праці, її продуктивності, збільшення обсягів виробленої продукції, поліпшення її якості та асортименту. Основним її функціональним призначенням є стимулювання продуктивності праці, відтворення робочої сили та вирішення потреб суспільства.

Актуальність вибраної теми зумовлена тим що заробітна плата, як винагорода, яку працівник отримує за виконану ним роботу, вкладається у виробництво кожного продукту або послуги. На будь-якому підприємстві є ділянка бухгалтерського обліку, яка займається обліком праці.

Останнім часом законодавчі і нормативні документи, які регламентують облік оплати праці, змінюються досить часто і кардинально.

Помилка у нарахуванні заробітної плати автоматично призводить до цілої серії порушень, які є найважчими за своїми наслідками, тому бухгалтерам з оплати

праці необхідно постійно слідкувати за змінами в законодавстві, оскільки від цих змін залежить розмір нарахувань та утримань із заробітної плати.

Внутрішньогосподарський контроль, представляє собою незалежну оцінку відповідності діяльності підприємства поставленим завданням. Так Бутинець Ф. Ф. вважає, що контроль: «важливий інструмент управління, оскільки він дозволяє надавати керівництву інформацію, зібрану на основі аналізу та оцінки об'єктів, що перевіряються, а також рекомендації, поради стосовно цих об'єктів, допомагає реально оцінити діяльність з багатьох сторін, визначає напрями майбутнього розвитку, сприяє прийняттю правильних управлінських рішень» [2].

Питання вдосконалення обліку праці знаходиться в центрі уваги наукових і практичних діячів, таких як: Андрущенко Л. О., Гаркава М. І., Завгородній В. П., Костюк В. С., Кошулинська Г. О., Покотаєва О. В., Семенова Г. А., Сопко В. В., Ткаченко Н. М. та інших.

Вагомий внесок у розробку методологічних аспектів функціонування й економічної ефективності системи внутрішньогосподарського контролю зробили такі відомі дослідники, як Білуха М. Т., Бутинець Ф. Ф., Давидов Г. М., Дорош Н. І., Майданевич П. М. та інші науковці.

Проте низка важливих аспектів з обліку та внутрішнього контролю розрахунків з оплати праці вивчена недостатньо.

Метою роботи є дослідження теоретичних аспектів обліку розрахунків з оплати праці, аналізу організації обліку і порядку здійснення контролю за операціями з оплати праці на практиці, розроблення практичних рекомендацій щодо забезпечення підвищення ефективності організації обліку і контролю розрахунків з персоналом.

Реалізація вищезазначеної мети зумовила необхідність постанови та вирішення таких завдань:

- дослідити поняття та економічну сутність заробітної плати в світлі бухгалтерських стандартів;
- дослідити діючі системи, форми і види оплати праці в Україні;

- дослідити зарубіжний досвід регулювання оплати праці та оцінити можливості його адаптації до використання у вітчизняних реаліях;
- дослідити організацію синтетичного та аналітичного обліку розрахунків з працівниками;
- розглянути особливості проведення внутрішньогосподарського контролю за операціями з оплати праці;
- виявити проблемні ділянки організації обліку та контролю розрахунків з оплати праці та запропонувати шляхи їх вирішення.

Об'єкт і предмет дослідження. Об'єктом дослідження виступає діюча система обліку та контролю підприємства. Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних та організаційних питань, пов'язаних з обліком і контролем розрахунків з оплати праці.

Методи дослідження. Враховуючи особливості предмету в процесі дослідження були використанні такі методи пізнання: спостереження, узагальнення, порівняння, абстракції, індукції і дедукції, вимірювання взаємозв'язків, поєднання аналізу та синтезу (при дослідженні сутності оплати праці та розрахунків пов'язаних з нею, структури заробітної плати, основних елементів бухгалтерського обліку та контролю розрахунків з оплати праці), а також спеціальні методи – статистичних групувань, методи економічного аналізу.

Інформаційною базою дослідження при написанні випускної роботи слугували Закони України, нормативно-правові акти, стандарти з обліку, наукові праці вітчизняних та зарубіжних вчених, матеріали наукових конференцій і досліджень, дані засобів масової інформації та мережі Internet, а також первинна документація, внутрішня та зовнішня звітність комунального підприємства «ОДЕСМІСЬКЕЛЕКТРОТРАНС».

ВИСНОВКИ

На підставі проведеного дослідження, було зроблено наступні висновки:

- праця є необхідною складовою частиною процесу виробництва, а заробітна плата, основним стимулюючим фактором для працівників підприємства і основним джерелом їх доходів;
- належна організація обліку заробітної плати на підприємстві має важливе значення, оскільки сприяє упорядкуванню інформації, прозорості та достовірності даних розрахункових операцій із заробітної плати;
- до завдань обліку праці та її оплати слід зараховувати: контроль за дотриманням штатної дисципліни та раціональним використанням робочого часу; своєчасне і точне оформлення документами обсягу виконання робіт; правильне обчислення витрат робочого часу та облік праці; правильне обчислення заробітної плати та утримання з неї, відповідно до діючих положень; здійснення повних і своєчасних розрахунків із заробітної плати; контроль за використанням фонду заробітної плати; забезпечення споживачів інформацією про працю і заробітну плату.

Слід зазначити, що від організації обліку заробітної плати на підприємстві залежить якість, справедливість, правдивість, своєчасність і повнота розрахунків з працівниками з оплати праці.

Об'єктом дослідження в випускній роботі виступає КП «ОМЕТ», підприємство, основною діяльністю якого є здійснення пасажирських перевезень трамваєм і тролейбусом.

Аналіз основних показників, що характеризують діяльність КП «ОМЕТ» дозволив зробити висновок, що фінансовий стан підприємства протягом досліджуваного періоду має абсолютну фінансову стійкість та стабільне перевищення доходів над витратами підприємства, що забезпечує вільне маневрування його грошовими коштами.

У ході дослідження було розглянуто організацію і методику обліку та контролю розрахунків з оплати праці на КП «ОМЕТ» і зроблені такі висновки: на

досліджуваному комунальному підприємстві організація та методика обліку розрахунків з оплати праці відбувається згідно норм чинного законодавства, до яких відносяться Конституція України, Кодекс законів про працю, Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність України», Закон України «Про оплату праці», Закон України «Про відпустки», Постанова КМУ «Про затвердження Порядку обчислення середньої заробітної плати».

Функції внутрішнього контролю виконує Ревізійна комісія у складі 4-х осіб. Так, при здійсненні контролю за розрахунками з оплати праці КП «ОМЕТ» ревізійна комісія перевіряє: обґрунтованість планових завдань щодо використання трудових ресурсів; організацію робочих місць та процесу праці; правомірність застосування форм і систем оплати праці; законність та достовірність операцій з використання праці та відображення їх в обліку та звітності підприємства; перевіряє відповідність ведення бухгалтерського, податкового, статистичного обліку та звітності відповідним нормативним документам; своєчасність і правильність нарахувань на заробітну плату та утримань з неї; правильність нарахування виплат з тимчасової непрацездатності; перевіряє використання коштів резерву на оплату відпускних; дотримання термінів перерахувань до бюджету податків, зборів та інших платежів.

На підставі проведеного дослідження організації обліку та внутрішньогосподарського контролю розрахунків з оплати праці на комунальному підприємстві «ОМЕТ» можна зробити наступні висновки:

- веденням бухгалтерського та податкового обліку, складанням фінансової звітності на підприємстві займається відділ з обліку заробітної плати;
- бухгалтерський облік ведеться з використанням універсальної програми «1С: Зарплата і Управління Персоналом для України» (версія 8.2);
- встановлений єдиний порядок оформлення приймання, звільнення і переведення працівників;
- основною формою юридичного оформлення трудових взаємовідносин на КП «ОМЕТ», є трудовий договір;
- основним документом, який визначає порядок організації оплати праці, розміри основної та додаткової заробітної плати, порядок преміювання працівників,

є Положення о комплексній бригаді працівників автотранспортної ділянки КП «ОМЕТ»;

- на підприємстві встановлена заробітна плата для адміністративного персоналу із застосуванням схеми посадових окладів, а також погодинна оплата праці комплексної бригади, з розподілом приробітку і премії с застосуванням КТУ (коефіцієнту трудової участі), пропорційно відпрацьованому часу;

- первинний облік розрахунків з оплати праці здійснюється на підставі первинних документів, а саме: наказу (розпорядження) про прийом на роботу, наказу (розпорядження) про надання відпустки, наказу про преміювання, лікарняного листа, робочого наряду, затвердженого до оплати, протоколу засідання Ради колективу бригади, з встановленим КТУ для кожного працівника бригади, таблицю використання робочого часу;

- синтетичний облік нарахування і розподілу виплат працівникам здійснюється на розрахунковому рахунку 66 «Розрахунки за виплатами працівникам»;

- аналітичний облік ведеться у розрізі видів виплат та за окремими працівниками;

- методика розрахунку нарахувань та утримань на комунальному підприємстві «ОМЕТ» відповідає методиці, викладеній у листах, інструкціях та нормативно-правових актах з обліку оплати праці;

Із загальної суми нарахованої за місяць заробітної плати, матеріальної допомоги та інших доходів працівника, на користь держави, проводиться утримання податку на доходи фізичних осіб (ПДФО) в розмірі 18%, та військовий збір (ВС) в розмірі 1,5%.

З фонду заробітної плати підприємством на користь держави сплачується податок, єдиний соціальний внесок (ЄСВ), в розмірі 22 %.

Аналіз заробітної плати допомагає виявляти резерви для створення необхідних ресурсів зростання і вдосконалення оплати праці на підприємстві.

З зробленого аналізу можна прийти до висновку, що питома вага основної заробітної плати у досліджуваному періоді збільшилася, із 72,3% у 2016 р. до 73,7%

у 2017 р. Питома вага фонду додаткової заробітної плати у досліджуваному періоді має тенденцію до її зменшення, із 27,7% у 2016 р., до 26,3% у 2017 р.

Аналізуючи структуру фонду додаткової оплати праці, слід відмітити, що частка яку в ньому займають надбавки та доплати до тарифних ставок та посадових окладів (64,1 %), в 2017 році зросла в порівнянні з 2016 р. на 3 680,2 тис. грн., темп зростання склав 131%.

Аналіз середньорічної заробітної плати виявив її зростання на 125% в порівнянні з попереднім роком, що говорить про існування можливості підвищення заробітної плати на підприємстві. Це дозволяє зробити висновок, що зростання заробітної плати на підприємстві було наслідком підвищення ефективності використання праці.

Проведений факторний аналіз фонду оплати праці працівників підприємства показав, що збільшення фонду оплати праці у 2017 році на 19 353 тис. грн. було обумовлено збільшенням середньогодинної заробітної плати на 4,37 грн., що призвело до збільшення ФОП середньогодинної заробітної плати на 17 752 тис. грн., що в свою чергу призвело до зростання середньорічного заробітку одного працівника на 9 223,44 грн.

Розглянувши шляхи удосконалення обліку розрахунків з оплати праці на КП «ОМЕТ» можна зробити висновки, одним із вдосконалень організації бухгалтерського обліку з оплати праці на підприємстві є оптимізація тарифного регулювання оплати праці. Зокрема:

- обґрунтування вибору ефективної форми і системи оплати праці та закріплення його в положенні про облікову політику;
- регулювання порядку нарахування заробітної плати нормами колективного договору;
- вдосконалення застосування тарифної системи шляхом встановлення співвідношення тарифної ставки відповідно до рівня кваліфікації працівників;
- вдосконалення системи показників підвищення оцінки трудового вкладення працівників.

- вдосконалення мотиваційного механізму регулювання окладу, шляхом впровадження мотиваційних заходів (преміювання надбавки та доплати) працівників, що здійснюють управлінські функції.

При заохоченні таких працівників, необхідно враховувати організаційні здібності, ініціативність, оперативність, здатність мислити перспективно, об'єктивність, вміння бачити невикористанні резерви, спроможність аналізувати, узагальнювати і практично застосовувати досягнення науки і техніки.

Впровадження автоматизованих обліково-аналітичних систем обліку на підприємстві є одним з головних способів підвищення ефективності організації обліку розрахунків з оплати праці.

У разі застосування на підприємстві автоматизованої системи обліку оплати праці, необхідно створити і автоматизовану систему контролю, яка повинна бути спрямована на контроль на рівні реквізитів з метою уникнення механічних помилок та на дотримання технологічного процесу обробки інформації на обчислювальному центрі.

Сукупність вищенаведених заходів по удосконаленню оплати праці та системи внутрішньогосподарського контролю розрахунків з оплати праці на підприємстві, сприятиме зменшенню витрат на оплату праці, зменшить собівартість послуг і позитивно вплине на фінансовий результат діяльності комунального підприємства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Брезницька К. Ф. Аналіз сучасних систем оплати праці в зарубіжних країнах / К. Ф. Брезницька // Управління розвитком. - 2011. - № 8 (105). - С. 30-31.
2. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський фінансовий облік : підручник / Ф. Ф. Бутинець. – Житомир : Рута, 2006. – 832.
3. Бюджетний кодекс України Верховна Рада України; Кодекс України, Закон, Кодекс від 08.07.2010 № 2456-VI <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2456-17> - Назва з екрану.
4. Варакута Ю. М. Шляхи удосконалення організації оплати праці в системі управлінського обліку на підприємствах / Ю. М. Варакута, В. В. Бобиль // Збірник наукових праць. – Д.: Вид-во Дніпропетр. нац. ун-ту залізн. трансп. ім. акад. В. Лазаряна, 2012.- Вип. 3- с. 18 – 22.
5. Доберчак Т. А. // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. - 2009. - Т. 1, № 4.- С. 40-45.
6. Долга І. Удосконалення обліку виплат працівникам відповідно до міжнародних стандартів / І. Долга // Персонал. – 2010. – № 3-4. – С. 132 - 135.
7. Домбровський В. А. Організація і методика обліку та аналізу праці та її оплати на базі сучасних інформаційних технологій: автореф. дис. на здобуття ступеня канд.. екон. наук: 08.0009 «Бухгалтерський облік, аналіз та аудит»/ В. А. Домбровський; Київ. нац.. ун-т ім.. Т. Шевченка. – К.; 2007. – 20 с.
8. Закон України Про колективні договори і угоди [Електронний ресурс] . – Режим доступу: <http://studfiles:///net/hreview/4489392> - Назва з екрану.
9. Зверяков М.И. Теоретические проблемы формирования национальной экономической системы: монография / М.И. Зверяков. – Одесса: Астропринт, 2012. – 352 с.
10. Зверяков М. І. Перспективи формування нової якості зростання // Фінанси України. – 2007. – № 9. – С. 59–74.
11. Жидовська Н. М. Удосконалення систем оплати праці України з урахуванням зарубіжного досвіду / Н. М. Жидовська, О. С. Прокопишин, М. Б. Бойчун // Зб. наук. праць Таврійського державного агротехнологічного університету. Економічні науки. - 2012. - Т. 2, № 2 (18). - С. 138-146.

12. Кодекс законів про працю України [Електронний ресурс] : Кодекс України, затверджений Верховною Радою УРСР від 10.12.1971 № 322-VIII. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/322-08> - Назва з екрану.

13. Колот А. М. Оплата праці на підприємстві: організація та удосконалення / А. М. Колот. - К. : Праця, 1997. - 267 с

14. Конституція України [Електронний ресурс] : Конституція, затверджена Верховною Радою України від 28.06.1996 № 254к/96. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/254к/96> - Назва з екрану.

15. Крещенко Н. Соціальний діалог з позиції країн ЄС [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.viche.info/journal/2197/> - Назва з екрану.

16. Кулішов В.В. Мікроекономіка: Основи теорії і практикум / Навч. Посібник – Львів: —Магнолія плюс, 2004. – 332 с.

17. Лишиленко О. Бухгалтерський облік розрахунків за виплатами працівникам / О. Лишиленко // Бухгалтерський облік та аудит. – 2004. № 12- С.29-30.

18. Лучко М. Р. Бухгалтерський облік в зарубіжних країнах : навч. посіб. / М. Р. Лучко, І. Д. Бенько – 2016. – 370 с.

19. Майлатова Т. В. Проблеми обліку розрахунків з оплати праці: порівняння П(С)БО ТА МСБО (IAS) [Текст] // Тези доповідей Міжнародної студентської науково-практичної інтернет-конференції. Перспективи розвитку обліку, контролю та аналізу у контексті євроінтеграції. Ч. 1. – Одеса: ОНЕУ, 2015. – 244 с.

20. Матюх С. А. Удосконалення оплати праці в Україні на основі використання досвіду країн Європейського Союзу: автореф. дис. на здобуття ступеня канд. екон. наук: 08.00.07 «Демографія, економіка праці, соціальна економіка і політика» / С. А. Матюх; НАН України. Ін-т регіон. дослідж. – Л., 2007.

21. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 19 «Виплати працівникам» від 01.01.2012 – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show> - Назва з екрану.

22. Мінімальна заробітна плата серед країн світу та в Україні (динаміка та географія 2004-2015 рр.) [Електронний ресурс] - Режим доступу : <http://infolight.org.ua/content/minimalna-zarobitna-plata-sered-krayin-svitu-ta-vukrayini-dynamika-ta-geografiya-2005-2015-rr> - Назва з екрану.

23. Морєва. О. Обчислюємо фонд заробітної плати / О. Морєва // Головбух:

бюджет.– 2012.– №5.– С. 12 - 16.

24. Морєва. О. Визначаємо фонд заробітної плати /О.Морєва //Баланс-бюджет.– 2009.– №51.– С. 20 - 21.

25. Мочерний С. В. Політична економія: [навч. посіб.] / С. В. Мочерний. - К. : Знання-Прес, 2006. - 687 с.

26. Немодрук. Н. М. Удосконалення обліку, аналіз і аудит розрахунків з оплати праці /Н. М. Немодрук // Економіка та держава.– 2009.– №8.– С. 36 - 38.

27. Овсюк Н. В. Виплати працівникам за П(С)БО 26 та МСФЗ (IAS) 19: порівняльний аспект [Текст] / Н. В. Овсюк, О. Ю. Радченко // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. – Житомир: ЖДТУ, 2012. – № 3(24). – С. 360–368. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eztuir.ztu.edu.ua/5957/1/360.pdf> - Назва з екрану.

26.Пантелійчук. Л. Формування забезпечення на оплату часу відпусток /Л. Пантелійчук //Праця і зарплата.– 2010.– №20.– С. 22 - 23.

27. Петрова І. Л. Сегментація ринку праці: теорія і практика регулювання / І. Л. Петрова - К. : Таксон, 1997. - 246 с.

28. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 26 «Виплати працівникам» [Електронний ресурс] : Положення, затверджене Міністерством фінансів України від 28.10.2003 № 601. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1025> - Назва з екрану.

29. Поплавська О. М. – Економічна сутність і методи визначення реальної заробітної плати, як показника купівельної спроможностей населення // Україна: аспекти праці. – 2001. – №6. – С. 16 -20.

30. Порядок обчислення середньої заробітної плати (доходу, грошового забезпечення) для розрахунку виплат за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням [Електронний ресурс] : Порядок, затверджений Кабінетом Міністрів України від 26.09.2001 № 1266. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1266-2001-п> - Назва з екрану.

31. Порядок обчислення середньої заробітної плати [Електронний ресурс] : Порядок, затверджений Кабінетом Міністрів України від 08.02.1995 № 100. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/100-95-%D0%BF> - Назва з екрану.

32. Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу [Електронний ресурс]:

Верховна Рада України; Закон, Програма, Перелік від 18.03.2004 № 1629-

Режим доступу: IV<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1629-15> - Назва з екрану.

33. Про оплату праці [Електронний ресурс] : Закон України, затверджений Верховною Радою України від 24.03.1995 № 108/95. – Режим доступу:

<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/108/95> - Назва з екрану.

34. Редзюк Т. Ю. Особливості контролю розрахунків з оплати праці [Текст] / Т. Ю. Редзюк, С. С. Дем'яненко // Глобальні та національні проблеми економіки, 2015. – № 4. – С. 1027–1031. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.global-national.in.ua/archive/4-2015/215.pdf> - Назва з екрану.

35. Рикардо Д. Начала политической экономии // Давид Рикардо. - М.: ЭКСМО- ПРЕСС, 2000. — 454

36. Садовська. І. Б. Облік праці, її оплати та соціального страхування персоналу /І. Б.Садовська // Бухгалтерський облік: навч. посіб. /І.Б.Садовська; М-во освіти і науки, Луцький нац. техн. ун-т.— Луцьк, 2009. – С.299-325.

37. Синява Л. І. Проблеми регулювання оплати праці та шляхи її вирішення в Україні / Л. В. Синява // Регіональна економіка. – 2009. - №1 – С. 171-178.

38. Смит А. Исследование о природе и причинах богатств народов (книги I - III)./ Адам Смит - М: Наука, 1992.- 572 с.

39. Ткаченко Н. М. Відмінності національних стандартів бухгалтерського обліку від міжнародних [Текст] // Наукові праці НУХТ, 2007. – № 23. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.nuft.edu.ua/bitstream/thedifferencesbetweennational.pdf> - Назва з екрану.

40. Толуб'як В. С. Заробітна плата та її вплив на формування фінансових ресурсів системи пенсійного забезпечення / В. С. Толуб'як // Теорія та практика державного управління. — 2010. — Вип. 2. — С. 242—249

41. Усач Б. Ф. Контроль і ревізія: Підручник. – 7-ме вид., перероб. і доп. – К.: Знання-Прес, 2008. – 263 с.

42. Хома Д. М. Проблеми обліку та аудиту розрахунків з оплати праці в умовах економічної кризи / Д. М. Хома // Наука і економіка – 2013. - №3 (31) – С. 73 – 76.

43. Швець Л. П. Дослідження шляхів удосконалення використання фонду оплати праці та системи преміювання на підприємствах зв'язку / Л. П. Швець, Н.

44. Шевченко А. Облік виплат працівникам за міжнародними та національними стандартами бухгалтерського обліку [Електронний ресурс] / А. Шевченко// Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету. Серія: Економічні науки. – 2013. – Вип. 35(2) - С. 52 – 58 .- Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/j-hdf/Znpchdt_2013_35\(2\)_11.pdf](http://nbuv.gov.ua/j-hdf/Znpchdt_2013_35(2)_11.pdf). - Назва з екрану.

45. Ярмолюк О. Ф. Удосконалення облікового забезпечення управління виплатами працівникам підприємства / Ярмолюк О. Ф. // Ефективна економіка.- 2014. № 4.